

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการ ที่มา และความสำคัญ

วิกฤตสินเชื่อซับคุณภาพ (Sub-prime crisis) เป็นปัญหาเศรษฐกิจที่ปรากฏให้เห็นชัดในช่วงปี พ.ศ. 2550 จุดเด่นของวิกฤตนี้คือการที่ความคล่องตัวของตลาดสินเชื่อทั่วโลกและระบบธนาคารลดลง ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากความซบเซาของตลาดอสังหาริมทรัพย์ในสหรัฐอเมริกา การกู้ยืมและการให้กู้ยืมที่มีความเสี่ยงสูง และระดับหนี้สินของบริษัทและบุคคลที่สูงเกินไป วิกฤตครั้งนี้มีผลหลายชั้นและค่อย ๆ เผยให้เห็นความอ่อนแอในระบบการเงินและระบบการควบคุมทั่วโลก ปรากฏว่า ประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจทั้งสามกลุ่มของโลก กล่าวคือ สหรัฐอเมริกา ยุโรป และญี่ปุ่น ได้เข้าสู่ภาวะเศรษฐกิจถดถอยพร้อมๆกับรัฐบาลของประเทศพัฒนาแล้วเกือบทุกประเทศต้องเข้ามาทำการช่วยเหลือและสนับสนุนสถาบันการเงินเพื่อช่วยกอบกู้สถานการณ์ทางการเงินของประเทศตน ประเทศที่เคยมีฐานะทางการเงินที่มั่นคงที่สุดคือสหรัฐอเมริกากลับเป็นประเทศที่อ่อนแอที่สุดของกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว แม้ว่าจะมีการประกาศใช้มาตรการTARB ที่ใช้เงิน 700 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้เสียออกจากระบบธนาคารแต่ความมั่นใจในระบบการเงินสหรัฐก็ยังคงตกต่ำ และเป็นต้นเหตุให้ประเทศพัฒนาและประเทศอื่นประสบปัญหาด้วยเช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งมีระบบธนาคารที่มั่นคงแห่งหนึ่งของโลกได้ประกาศใช้มาตรการเพื่อสนับสนุนช่วยเหลือธนาคารขนาดใหญ่ อย่างUnion Bank of Switzerland (UBS) ไม่ให้ล้มหรือธนาคารพาณิชย์ในเนเธอร์แลนด์ คือ ธนาคารฟอร์ทิส (Fortis) ได้ถูกรัฐบาลเข้าไปเพิ่มทุนจนกลายเป็นธนาคารของรัฐ (พิสิฐ ลิ้อารธรรม, 2551)

วิกฤตสินเชื่อซับคุณภาพ (Sub-prime crisis) หมายถึง การปล่อยเงินกู้ให้กับบุคคลที่มีความสามารถในการชำระเงินต่ำกว่าวงเงินที่ควรจะได้รับหรือต่ำกว่าระดับลูกค้าชั้นดี ผู้กู้เหล่านี้นำเงินที่ได้ไปซื้ออสังหาริมทรัพย์ ซึ่งผู้กู้ที่อยู่ในกลุ่มนี้ ไม่จำเป็นต้องเป็นคนที่มีฐานะยากจน หรือ เป็นผู้ที่ซื้อบ้านราคาถูก แต่เป็นบุคคลที่อยู่ในระดับที่มีรายได้ปานกลาง ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่ต่างกันออกไป เช่น ซื้อเพื่ออยู่อาศัย หรือซื้อเพื่อนำไปเก็งกำไร เป็นต้น

ขนาดของตลาดสินเชื่อคุณภาพ (Sub-prime) ในสหรัฐอเมริกา สามารถแบ่งได้เป็น

- สินเชื่อคุณภาพ ณ สิ้นปี 2006 ที่จำนองไว้ มีจำนวน 1.67 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งคิดเป็นประมาณร้อยละ 15 ของสินเชื่อที่อยู่อาศัยทั้งหมดซึ่งเท่ากับ 11.0 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ
- หลักทรัพย์ที่มีหลักประกันโดยสินเชื่อคุณภาพ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในรูปของหลักทรัพย์ที่มีอสังหาริมทรัพย์เป็นหลักประกัน (Mortgage Backed Securities : MBS) โดย MBS ที่ออกใหม่ในปี 2006 มีจำนวน 1.9 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ ในจำนวนนี้มีสินเชื่อที่เป็นสินเชื่อคุณภาพอยู่ประมาณร้อยละ 27 หรือ 513 พันล้านเหรียญสหรัฐ

ผู้ที่เกี่ยวข้องและก่อให้เกิดวิกฤตสินเชื่อคุณภาพ แบ่งออกเป็น 5 กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่ ผู้กู้เงินเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ ตลาดอสังหาริมทรัพย์ สถาบันการเงินต่างๆ ตลาดเงิน รัฐบาลและธนาคารกลาง สาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดวิกฤตสินเชื่อคุณภาพ ได้แก่ ปัจจุบันการดำเนินธุรกิจปล่อยสินเชื่อที่อยู่อาศัยแตกต่างไปจากเดิม โดยธนาคารสามารถขายตราสารหนี้ เพื่อนำเงินมาปล่อยสินเชื่อได้ จึงมีการนำตราสารหนี้คุณภาพไปขายแก่สถาบันการเงินและกองทุนต่างๆ และนำเงินมาปล่อยสินเชื่อให้แก่ผู้กู้ที่มีประวัติการกู้ไม่ดีขึ้น เนื่องจากได้ผลตอบแทนสูง

นอกจากนี้ การให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยบางประเภท กำหนดให้ชำระเงินคงที่ 2 ปีแรก หลังจากนั้น อัตราดอกเบี้ยจะสูงขึ้น (Balloon Mortgages) ทำให้ผู้กู้ไม่สามารถชำระเงินหลังจากปีที่สองได้ ทำให้เกิดหนี้เสียขึ้นเป็นจำนวนมาก สินเชื่อที่ปล่อยให้ผู้กู้คุณภาพต่ำ (Sub-prime Lending) ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วในสหรัฐ ในปี 2549 1 ใน 5 ของที่อยู่อาศัยเป็นลูกค้ายุทธศาสตร์ต่ำ (Sub-prime) และในปี 2550 สินเชื่อคุณภาพ (Sub-prime Mortgage) มีมูลค่าประมาณ 1.3 ล้านล้านดอลลาร์

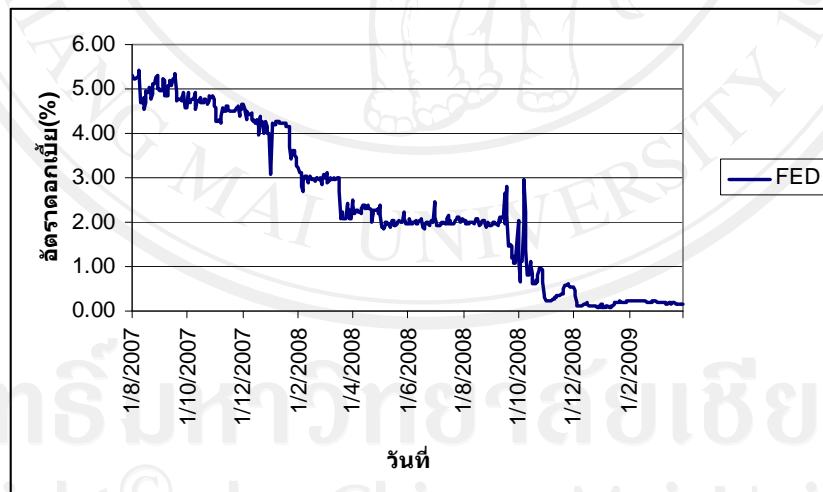
ปัญหาการไม่สามารถชำระเงินได้ของผู้กู้คุณภาพต่ำ (Sub-prime) ที่เพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบต่อสถาบันการเงินที่ปล่อยสินเชื่อคุณภาพต่ำ (Sub-prime) และมีผลต่อราคาที่อยู่อาศัย ทำให้ราคาอสังหาริมทรัพย์ต่ำลง เกิดการถดถอยในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง สถาบันการเงินเกิดการขาดทุน ทำให้สถาบันการเงินไม่ยอมปล่อยสินเชื่อเพิ่ม เพราะกังวลต่อความเสี่ยงของหนี้เสีย ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของสหรัฐฯ โดยรวม และการชะลอตัวทางเศรษฐกิจครั้งใหญ่ คาดว่า การเติบโตของเศรษฐกิจสหรัฐฯ จะเหลือเพียงประมาณร้อยละ 1-1.5 ต่อปี

มาตรการเพื่อบรรเทาปัญหาสินเชื่อคุณภาพ (Sub-prime) ของสหรัฐอเมริกา มี 2 ประเภทคือ มาตรการแรกคือกรให้ความช่วยเหลือแก่ผู้กู้หนี้สินเชื่อที่อยู่อาศัย เช่น การให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) โดยให้การเคหะแห่งชาติ (Federal Housing Authority : FHA) ค้ำประกันเงินกู้ (FHA Secure Program), การยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับการประนอมหนี้เงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัย (Mortgage Forgiven Tax), การเพิ่มเพดานเงินกู้สำหรับอัตราดอกเบี้ยปกติจาก 326,290 ดอลลาร์

สหรัฐฯ เป็น 417,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ, การให้สถาบันการเงินที่ปล่อยเงินกู้ที่อยู่อาศัยได้รับการสนับสนุนจากรัฐได้แก่ Federal Home Loan Mortgage Corporation: Fannie Mac และ Federal National Mortgage Corporation: Freddie Mae ขยายสินเชื่อเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้โดยลดข้อจำกัดต่างๆ และมาตรการคงอัตราดอกเบี้ยไว้ 5 ปีสำหรับลูกหนี้ที่จะต้องเปลี่ยนจากสินเชื่อคงที่ เป็นดอกเบี้ยลอยตัว มาตรการที่สองคือ มาตรการอัตราดอกเบี้ยและเสริมสภาพคล่องแก่สถาบันการเงิน เช่น การลดดอกเบี้ยทั้งจากธนาคารกลางสหรัฐฯ (Fed Funds Rate) และ อัตรารับช่วงซื้อลด (Discount Rate) การอัดฉีดสภาพคล่องเข้าสู่ระบบธนาคารและสถาบันการเงิน และการที่ธนาคารกลางสหรัฐฯ ร่วมมือกับธนาคารกลางของอีก 4 ประเทศ เพื่อบรรเทาการขาดแคลนดอลลาร์สหรัฐฯ ในต่างประเทศโดยเฉพาะในยุโรปโดยเปิดการอัดฉีดเงินสกุลดอลลาร์ (Exchange Swap Line) และการประมูลดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อแลกกับพันธบัตรต่างๆ

ด้วยมาตรการดังกล่าวข้างต้น เพื่อแก้ไขวิกฤตสินเชื่ออสังหาริมทรัพย์สหรัฐฯ ได้ใช้นโยบายการเงินซึ่งเป็นนโยบายที่สามารถใช้ได้ทันที โดยการลดอัตราดอกเบี้ยของธนาคารกลางสหรัฐฯ (Federal Reserve :FED)

รูปที่ 1.1 อัตราดอกเบี้ยระหว่างธนาคารของประเทศสหรัฐอเมริกา

ที่มา : Federal Reserve.2009. Fed fund rate historical 2007-2009

อัตราดอกเบี้ยเป็นผลตอบแทนของการลงทุนและเป็นต้นทุนของการกู้ยืมของภาคการเงิน ความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยจึงเป็นการเพิ่มความเสี่ยงต่อการลงทุนและการกู้ยืม ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพหรือความเชื่อมั่นที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ ทั้งนี้เพราะอัตราดอกเบี้ยเป็นตัวแปรที่สำคัญมากที่สุดในการดำเนินนโยบายการเงินในช่วงวิกฤตสินเชื่ออสังหาริมทรัพย์ โดยธนาคารกลางของแต่ละ

ประเทศต่างดำเนินนโยบายอัตราดอกเบี้ยในลักษณะเดียวกันคือ การลดอัตราดอกเบี้ยลง โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญประการหนึ่งคือ รักษาเสถียรภาพของอัตราแลกเปลี่ยน อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ในขณะเดียวกัน อัตราดอกเบี้ยก็อาจมีการเปลี่ยนแปลงค่าตามดุลยภาพเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในการคาดการณ์เกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจเมื่อเป็นการศึกษาช่วงระยะเวลาด้านๆ ซึ่งการที่ธนาคารกลางลดอัตราดอกเบี้ยลง ย่อมทำให้อัตราดอกเบี้ยมีโอกาสที่จะเคลื่อนไหวขึ้นลงได้ง่ายเมื่อปัจจัยพื้นฐานหรือการคาดการณ์เกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้อัตราดอกเบี้ยของแต่ละประเทศเกิดความผันผวนขึ้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจซึ่งเป็นช่วงที่มีความไม่แน่นอนเกิดขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทำให้ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจเกิดความผันผวนได้ง่าย อัตราดอกเบี้ยจึงอาจมีการเปลี่ยนแปลงค่าไปตามภาวะความผันผวนหรือความไม่แน่นอนของปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

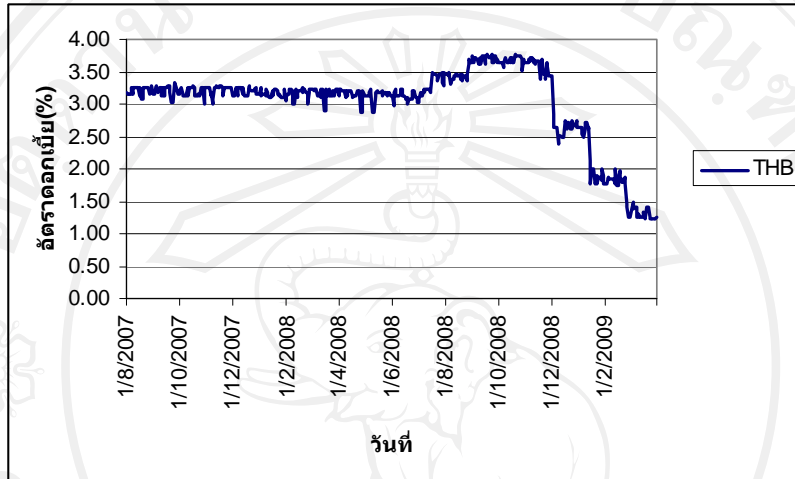
โดยการศึกษาครั้งนี้ได้มุ่งเน้นพิจารณาไปที่การศึกษาในประเด็นที่ว่าความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นในประเทศกลุ่มอาเซียนในช่วงวิกฤตสินเชื่อด้อยคุณภาพเป็นผลมาจากการแพร่กระจายที่เกิดจากการส่งผ่านมาจากความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาหรือไม่ ทั้งนี้เพราะความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยในสหรัฐอเมริกาอาจส่งผลกระทบต่อโครงสร้างหรือเป็นปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางภาคการเงินของประเทศในกลุ่มอาเซียน ทำให้ระบบเศรษฐกิจและการเงินของแต่ละประเทศเกิดความอ่อนแอขึ้นในลักษณะที่ผลักดันให้หลายประเทศในกลุ่มอาเซียนจำเป็นต้องดำเนินนโยบายลดอัตราดอกเบี้ยและทำให้เกิดภาวะความผันผวนขึ้นในช่วงดังกล่าว

นอกจากนี้แล้ว เมื่อพิจารณาตัวเลขที่เกิดขึ้นจริงๆ พบว่าโดยส่วนมากอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นของแต่ละประเทศในกลุ่มอาเซียน ล้วนมีการเคลื่อนไหวคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ มีลักษณะผันผวนเป็นอย่างมาก จากกราฟ ซึ่งเป็นการแสดงอัตราดอกเบี้ยในตลาดกู้ยืมระหว่างธนาคาร (Interbank Interest Rates) ของประเทศไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ โดยพบว่าส่วนใหญ่อัตราดอกเบี้ยของแต่ละประเทศจะลดลงอย่างรุนแรง

ข้อมูลพื้นฐานของอัตราดอกเบี้ยระหว่างธนาคารของประเทศในภูมิภาคอาเซียน

ในการศึกษาได้มุ่งเน้นในประเทศที่มีขนาดใหญ่และมีความสำคัญในภูมิภาคอาเซียน จำนวน 5 ประเทศ คือ

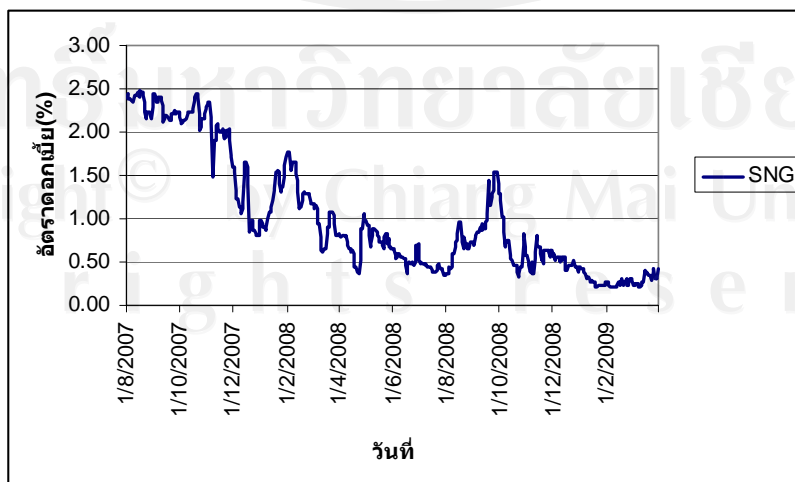
รูปที่ 1.2 อัตราดอกเบี้ยระหว่างธนาคารของประเทศไทย

ที่มา : Bank of Thailand. 2009. Economic and financial statistics

พบว่าอัตราดอกเบี้ยกู้ยืมระหว่างธนาคารของประเทศไทย มีค่าลดลงเรื่อยๆตั้งแต่ต้นปี 2007 และเริ่มมีลักษณะค่อนข้างคงที่ช่วงกลางปี 2007 จนถึงกลางปี 2008 จากนั้นเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงในช่วงต้นปี 2009 และมีแนวโน้มว่าจะลดลงเรื่อยๆ

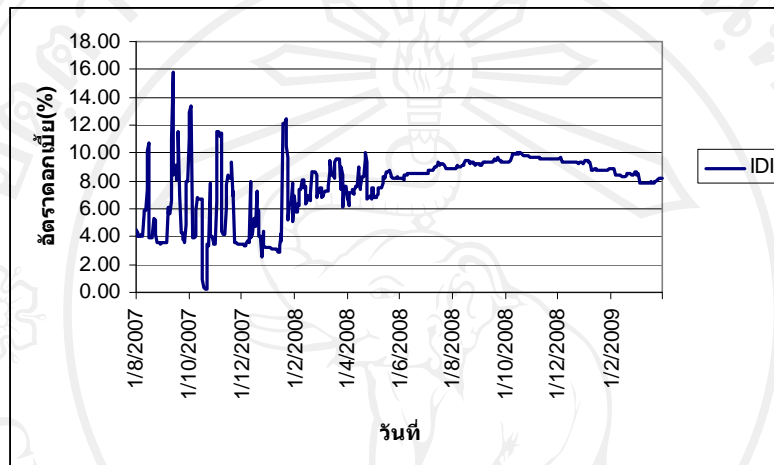
รูปที่ 1.3 อัตราดอกเบี้ยระหว่างธนาคารของประเทศสิงคโปร์

ที่มา : กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund, IMF)

สำหรับประเทศสิงคโปร์นั้นพบว่าอัตราดอกเบี้ยระยะยาวธนาคารมีความผันผวนตั้งแต่ต้นปี 2007 และมีลักษณะขึ้นๆลงๆที่ค่อนข้างถี่โดยอัตราดอกเบี้ยมีการลดลงอย่างรวดเร็วในช่วงเดือนมกราคม 2008 และลดลงอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งเดือนตุลาคม 2008 อัตราดอกเบี้ยปรับขึ้นเล็กน้อย จากนั้นจึงลดลงอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มว่าจะลดลง

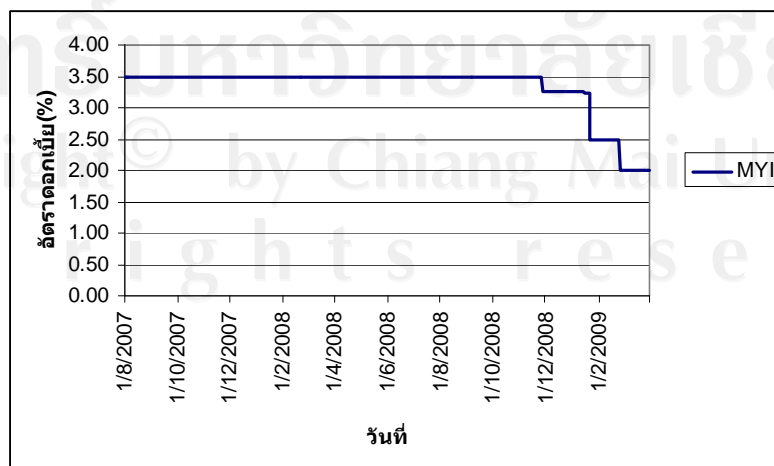
รูปที่ 1.4 อัตราดอกเบี้ยระยะยาวธนาคารของประเทศอินโดนีเซีย

ที่มา : กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund, IMF)

สำหรับประเทศอินโดนีเซียนั้นพบว่าอัตราดอกเบี้ยระยะยาวธนาคารมีความผันผวนตั้งแต่ต้นปี 2007 ต่อเนื่องไปจนถึงกลางปี 2008 โดยอัตราดอกเบี้ยมีลักษณะเปลี่ยนแปลงขึ้นลงอย่างมาก และลดต่ำลงอย่างรวดเร็วจนถึงต้นปี 2008 จากนั้นจึงมีลักษณะค่อนข้างคงที่

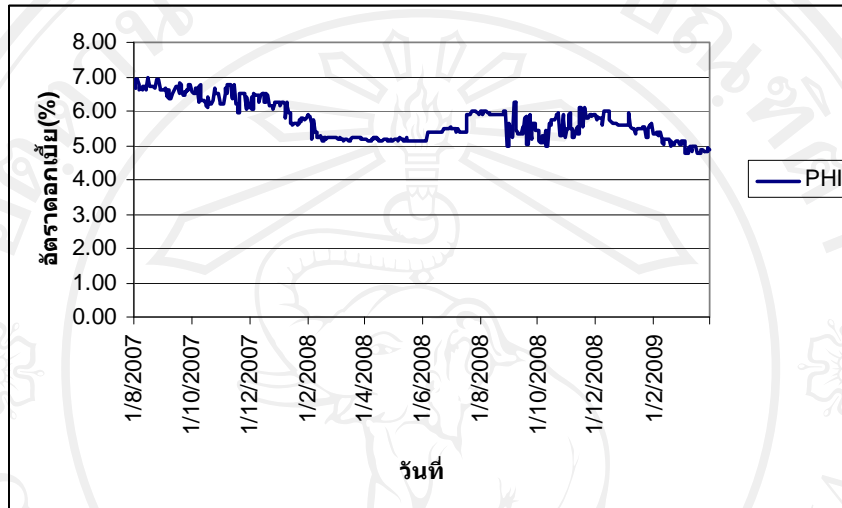
รูปที่ 1.5 อัตราดอกเบี้ยระยะยาวธนาคารของประเทศมาเลเซีย

ที่มา : กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund, IMF)

สำหรับประเทศมาเลเซียนั้น อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระหว่างธนาคารกลางที่ตั้งแต่ต้นปี 2007 จนถึงปี 2008 เนื่องจากรัฐบาลมีการตรึงอัตราดอกเบี้ยไว้ หลังจากนั้นอัตราดอกเบี้ยค่อยๆลดลงอย่างช้าๆ

รูปที่ 1.6 อัตราดอกเบี้ยระหว่างธนาคารของประเทศฟิลิปปินส์

ที่มา : กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund, IMF)

สำหรับอัตราดอกเบี้ยกู้ยืมระหว่างธนาคารของประเทศฟิลิปปินส์นั้น มีความผันผวนแบบขึ้นลงเป็นอย่างมากในช่วงปี 2007 และเริ่มคงที่ในช่วงต้นปี 2008 จากนั้นเริ่มผันผวนอีกช่วงเดือนกันยายน 2008 และมีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ

จากข้อมูลข้างต้นความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นในแต่ละประเทศเสมือนเป็นการส่งสัญญาณถึงความผิดปกติของระบบเศรษฐกิจในขณะนั้น โดยความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยอาจเกิดได้จากหลายสาเหตุ

ประการแรก เกิดจากการตรึงอัตราดอกเบี้ยของธนาคารกลางเพื่อต่อสู้กับการกดดันค่าเงินของนักเก็งกำไร ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นการส่งสัญญาณว่ามีการโจมตีค่าเงิน จากผลการศึกษาการตรึงอัตราดอกเบี้ยมักจะถูกนำมาใช้เป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการปกป้องค่าเงิน อันเนื่องมาจากการโจมตีค่าเงินของนักลงทุนต่างชาติ การตรึงอัตราดอกเบี้ยเพื่อปกป้องค่าเงินแทนที่จะปล่อยให้ค่าเงินปรับตัวลดลงนั้น นอกจากจะส่งสัญญาณถึงการโจมตีค่าเงินแล้วยังอาจจะเป็นการส่งสัญญาณให้เห็นถึงปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่มีความอ่อนแอซึ่งอาจก่อให้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจตามมาได้

ประการที่สอง เกิดจากความต้องการเงินที่เพิ่มสูงขึ้นผิดปกติ ซึ่งอาจมาจากการเพิ่มขึ้น ของความต้องการใช้ในการเก็งกำไรค่าเงิน หรือระบบเศรษฐกิจไม่สมดุลซึ่งสามารถพิจารณาได้จาก

เงื่อนไขของอัตราดอกเบี้ยเสมอภาค พบว่าค่าที่เพิ่มสูงขึ้นอัตราดอกเบี้ยอาจเกิดการคาดการณ์ว่าจะเกิดค่าลดลงซึ่งนำมาสู่การโจมตีค่าเงินตามมา

จากที่กล่าวมา แสดงว่าความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นในแต่ละประเทศขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ได้แก่ การเก็งกำไรค่าเงิน ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่จะส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของระบบเศรษฐกิจ รวมถึงการดำเนินนโยบายการเงินในขณะนั้นความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยในแต่ละประเทศอาจพอแสดงให้เห็นถึงความอ่อนแอของระบบเศรษฐกิจโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางภาคการเงิน ซึ่งอาจก่อให้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจตามมา จากที่กล่าวมาทั้งหมดสามารถสรุปได้ว่าการศึกษารัชนีนี้ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยของประเทศสหรัฐอเมริกา ไทย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ในช่วงวิกฤตสินเชื่อย่อยคุณภาพ (Sub-prime) และทดสอบว่ามีการส่งผ่านของความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยจากประเทศสหรัฐอเมริกาไปยังประเทศในกลุ่มภูมิภาคอาเซียนในช่วงวิกฤตสินเชื่อย่อยคุณภาพ (Sub-prime) หรือไม่

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาลักษณะความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยในช่วงวิกฤตสินเชื่อย่อยคุณภาพ (Sub-Prime) ของประเทศสหรัฐอเมริกา ไทย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์

1.2.2 เพื่อทำการทดสอบการส่งผ่านความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยจากประเทศสหรัฐอเมริกาไปยังประเทศต่างๆในภูมิภาคอาเซียนในช่วงวิกฤตสินเชื่อย่อยคุณภาพ (Sub-Prime)

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

ทำให้ทราบว่าภาวะความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นพร้อมๆกันในหลายๆประเทศในภูมิภาคอาเซียนมีความสัมพันธ์กับความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยในประเทศสหรัฐอเมริกาหรือไม่อย่างไร

1.4 ขอบเขตการศึกษา

1.4.1 การศึกษารัชนีนี้ได้ทำการทดสอบถึงความผันผวนของของอัตราดอกเบี้ยกรณีวิกฤตสินเชื่อย่อยคุณภาพ (Sub-Prime) ที่เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกาและประเทศในภูมิภาคอาเซียนอีก 5 ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์และฟิลิปปินส์

1.4.2 การศึกษาจะเน้นศึกษาในประเด็นที่ว่ามีการส่งผ่านความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยระหว่างสหรัฐอเมริกากับประเทศต่างๆหรือไม่เท่ากัน ไม่ได้เน้นถึงสาเหตุหรือต้นเหตุที่ทำให้เกิดความผันผวนในแต่ละประเทศ

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคาร (Interbank Interest Rate) เป็นอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมในตลาดการเงินระยะสั้น เพื่อใช้ในการปรับสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ โดยธุรกรรมอาจอยู่ในรูปการกู้ยืมแบบจ่ายคืนเมื่อทวงถาม (At call) หรือเป็นการกู้ยืมแบบมีกำหนดเวลา (Term) ตั้งแต่ 1 วัน ถึง 6 เดือน ในทางปฏิบัติส่วนใหญ่ร้อยละ 50-70 เป็นการกู้ยืมระยะ 1 วัน (Overnight)

1.5.2 อัตราดอกเบี้ยธนาคารกลางสหรัฐอเมริกา หมายถึง อัตราดอกเบี้ยระยะสั้น (Fed Fund Rate) เป็นอัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการ ซื้อ ขายตราสารทางการเงินแก่สถาบันการเงินที่ขาดแคลนสภาพคล่องในระยะสั้นหรือระยะข้ามคืน (Overnight loan)

1.5.3 ความผันผวน หมายถึง ความไม่แน่นอนของการเคลื่อนไหวในทิศทางของอัตราดอกเบี้ยไม่ว่าขึ้นหรือลง

1.5.4 วิกฤตสินเชื่อค้ำคุณภาพ (Sub-prime crisis) หมายถึง สินเชื่อที่ปล่อยให้แก่ลูกหนี้คุณภาพต่ำ ที่ไม่สามารถกู้ยืมผ่านตลาดสินเชื่อปกติได้ เพราะมีประวัติการกู้ยืมไม่ดีพอ เป็นสินเชื่อที่มีความเสี่ยงสูง เพราะมีโอกาสที่ลูกหนี้จะไม่สามารถชำระหนี้คืนสูง ดังนั้นอัตราดอกเบี้ยที่ให้กู้ยืมจะสูงกว่าปกติ สินเชื่อที่ปล่อยให้แก่ลูกหนี้คุณภาพต่ำ (Sub-prime Lending) ในสหรัฐ เติบโตอย่างรวดเร็วในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา ปัจจุบันลูกค้านี้คือคุณภาพ (Sub-prime) คิดเป็นประมาณร้อยละ 25 ของประชากรสหรัฐ โดยเริ่มต้นวิกฤตเมื่อเดือนสิงหาคม 2550

1.5.5 กลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN : Association of South East Asia Nations) หมายถึง สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ เร่งรัดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางสังคมและการพัฒนาวัฒนธรรมในภูมิภาค และส่งเสริมสันติภาพเสถียรภาพในภูมิภาค โดยการเคารพหลักความยุติธรรมและ หลักนิติธรรมในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในภูมิภาคตลอดจนยึดมั่นในหลักการแห่งกฎบัตรสหประชาชาติ ประกอบด้วยสมาชิก 10 ประเทศได้แก่ ประเทศไทย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย บรูไน พม่า ลาว เวียดนาม และกัมพูชา